

Centrum pre deti a rodiny Mlynky - Biele Vody

(Center of kids and family Mlynky – Biele Vody)

Biele Vody 263, 05376 Mlynky

e-mail: bielevody@mail.t-com.sk

tele.: +421 (0)53 4493 298 / 296

Program centra pre deti a rodiny

Mlynky – Biele Vody

Účel centra:

Centrum pre deti a rodiny Mlynky - Biele Vody sa riadi zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálno právnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Pobytová forma:

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre:

a) dieťa na základe:

1. dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
2. požiadania dieťaťa,
3. rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia.

b) plnoletú fyzickú osobu:

ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa

Centrum je zriadené v zmysle § 45 ods. 1 zákona na účel vykonávania :

- opatrení dočasne nahradzujúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia súdu:
- pobytová forma – samostatne usporiadaná skupina + (možnosť vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v samostatne usporiadanej skupine pre dieťa a plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa) 1 špecializovaná samostatne usporiadaná skupina s ošetrovateľskou starostlivosťou, 2 špecializované samostatne usporiadané skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou, 17 profesionálnych náhradných rodín / 34 detí.
- ambulantné výchovné opatrenia – podľa § 45 ods. 1 písm. b)
- opatrenia na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania § 45, ods. (1),
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí, (ambulantná forma)
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch (ambulantná forma)

Druh vykonávania opatrení:

ak účelom centra je vykonávanie: § 45 ods. (1) písm. a)

Pre dieťa :

- Neodkladné opatrenie súdu : pobytová forma - § 45, (4), a)
- Výchovné opatrenie : § 45, (4), a), b), c)
- Rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia - § 46, (1) a) 3.

Pre plnoletú fyzickú osobu :

- ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa, § 46 (1), b) 2.

Forma vykonávania opatrení:

Centrum vykonáva opatrenia podľa tohto zákona podľa účelu, na ktorý bolo zriadené :

- pobytovou formou
- ambulatnou formou
- terénnou formou

(1) Ambulantná a terénna forma vykonávania výchovného opatrenia (§ 59)

(1) Centrum vykonáva opatrenia ambulatnou formou alebo terénnou formou pre

a) Dieťa na

- Základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- Základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení ambulatného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulatného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- Základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu alebo
- Požiadanie dieťaťa,

b) Plnoletú fyzickú osobu podľa § 44a,

c) Rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

d) Mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

(2) Centrum vykonáva opatrenia ambulatnou formou alebo terénnou formou podľa programu centra

§ 73 ods. 6 písm. a) vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa.

§ 73 ods. 6 písm. b) vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa,

Opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách § 11 ods. 2,

Odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - § 11 ods. 3) písm. b) bod 1,

Odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2,

Odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. a) písm. b) bod 3.,

Odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4.,

Odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - § 11 ods. 3 písm. b) bod 5.,

Poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách – § 11 ods. 3 písm. d),

§ 73 ods. 6 písm. c) vykonávanie ambulantných výchovných opatrení.,

Uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulatnej starostlivosti - § 12 ods. 1 písm. b),

Uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe - § 12 ods. 1 písm. d),

Uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu - § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine.,

Vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenie - § 37 ods. 4 zákona o rodine.,

§ 73 ods. 6 písm. d) vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1.,

§ 73 ods. 6 písm. e) poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti.

Cieľová skupina centra:

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou pre :

- dieťa
vo veku od 0 do ukončenia ústavnej starostlivosti, na základe súdneho rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia, výchovného opatrenia a na základe nariadenia ústavnej starostlivosti. V centre sa zabezpečuje starostlivosť najmä z regiónov Rožňava, Spišská Nová Ves, Gelnica, štátne občianstvo Slovenskej republiky.
Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou podľa § 59 ods. (1) písm.
- plnoletú fyzickú osobu podľa § 44 a,
- rodiča alebo fyzickú osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou podľa programu centra, § 59 ods. (2), písm. b) odbornými metódami určenými plánom sociálnej práce s dieťaťom a jeho

rodinou.

Centrum sa špecializuje na prácu s deťmi s ťažkým zdravotným postihnutím v špecializovaných samostatne usporiadaných skupinách s opatrovateľskou starostlivosťou a v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou s ustanoveným počtom detí. Deti do špecializovaných samostatne usporiadaných skupín sa prijímajú len s odporúčaním odborného lekára, že dieťa si vyžaduje zabezpečovanie starostlivosti v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine – s ošetrovateľskou / opatrovateľskou starostlivosťou.

§ 48 Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa v samostatne usporiadanej skupine zriadenej v rodinnom dome, s ustanoveným počtom detí.

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa v profesionálnej náhradnej rodine.

Vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody:

§ 47

(1) Centrum vykonáva opatrenia podľa § 45 ods. 1 písm. c) pre dieťa na základe dohody podľa § 46 ods. 1 písm. a) prvého bodu po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obsahuje ustanovené náležitosti.

(2) Centrum oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately kontaktné údaje zamestnanca, ktorý

a) koordinuje odborný tím centra, ktorý zhodnotí možnosti centra vykonávať odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v lehote určenej orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

b) vedie vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa v centre.

(3) Centrum a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pripraví v spolupráci s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa vrátane zapojenia rodiča dieťaťa, osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo iných blízkych osôb dieťaťa do vykonávania týchto opatrení v centre.

(4) Ak dôvodom na odporúčanie podľa odseku 1 je riešenie krízovej situácie dieťaťa alebo overenie ohrozenia vývinu dieťaťa, ktoré nevyžaduje postup podľa § 27, centrum a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v spolupráci s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, pripraví plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa najneskôr do piatich pracovných dní odo dňa prijatia dieťaťa do centra.

Celkový počet miest v centre :

Kapacita centra – 65 miest

- v centre sa zabezpečuje starostlivosť deťom prostredníctvom 17 **profesionálnych náhradných rodičov**, v ktorých pri naplnení kapacity je umiestnených 34 detí,

V kmeňovej budove sa nachádzajú 3 samostatne usporiadané skupiny:

- **špecializovaná samostatne usporiadaná skupina s ošetrovateľskou starostlivosťou** - s kapacitou 7 miest, z toho 2 miesta pre deti s ŤZP formou dohody,
- **špecializované samostatne usporiadané skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou** - s kapacitou 7 miest – spolu 14 miest, z toho 2 miesta pre deti s ŤZP formou dohody,

- **v rodinnom dome** je umiestnená samostatne usporiadaná skupina, s kapacitou 10 miest, z toho 2 miesta pre deti umiestnené formou dohody,

Počet detí na CDR Mlynky – Biele Vody k 01.01.2019:

Počet detí v:

- PNR: 29
- ošetrovateľskej skupine: 8
- opatrovateľskej skupine: 19
- rodinnom dome: 9
- SPOLU: 65 detí

Opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu:

Centrum – Biele Vody, č. 263, Mlynky - dvojpodlažná kmeňová budova s prízemím a suterénom. K budove centra patrí oplotený pozemok. V prednej časti pozemku sa nachádza priestor na parkovanie služobných vozidiel. Ostatná časť pozemku je zatravnená, nachádza sa tu detské ihrisko.

Suterén:

- skladovacie priestory
- archív
- dielňa
- sociálne zariadenie
- šatňa pre zamestnancov
- denná miestnosť pre údržbárov
- sklad zeleniny a ovocia

Prízemie:

- administratívne kancelárie
- kuchyňa s jedálňou
- plynová kotolňa

1. poschodie – priestory špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou

- 5 izieb (spálne) pre deti. Počet detí na izbách je závislý od závažnosti zdravotného stavu detí a obytnej plochy, v počte postelí od 2 do 4, (súkromie – samostatná posteľ)
- 2 kúpeľne pre deti so statickou vaňou, umývadlom a výlevkou
- administratívna miestnosť pre sestry
- sociálne zariadenie pre sestry (WC, umývadlo sprchovací kút)
- ošetrovňa
- denná miestnosť pre deti
- miestnosť slúžiaca na uskladnenie čistého prádla
- miestnosť so šachtou na zhadzovanie jednorázových plienok s práčkou (šachta)
- miestnosť na uskladnenie pomôcok na sanitáciu

- kuchyňa na prípravu mliečnej stravy pre deti
- mimo priestorov špecializovanej samostatnej skupiny sa na poschodí nachádzajú 2 kancelárie pre sociálnych pracovníkov so sociálnym zariadením

2. *poschodie – priestory špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou č. 1*
priestory špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou č. 2

- 9 izieb (spálne). Počet detí na izbách je závislý od závažnosti zdravotného a mentálneho stavu detí a obytnej plochy. Jedná sa o jednoposteľové, dvojposteľové a trojposteľové izby. V izbách sa nachádza stále lôžko pre dieťa. U detí, ktorých to mentálny stav umožňuje, sa nachádza spoločný stolík so stoličkou pre každé dieťa a skriňa na odev.
- 4 kúpeľne pre deti (sprchovací kút, umývadlo, WC)
- 1 kúpeľňa s vaňou pre deti
- denná miestnosť pre deti
- miestnosť s práčkou na použité prádlo a plienky s priestorom na použité prádlo a jednorazové plienky (šachta)
- sociálne zariadenie pre personál s WC, sprchovacím kútom a umývadlom
- denná miestnosť pre personál,

Mimo priestorov samostatných špecializovane usporiadaných skupín s opatrovateľskou starostlivosťou sa na poschodí nachádza elokovaná trieda na vzdelávanie detí s mentálnym postihnutím, ktorej zriaďovateľom je Spojená internátna škola Zeleného stromu v Rožňave. Ďalej sa tu nachádza pracovňa psychológa a pracovňa vedúcej úseku starostlivosti o deti so sociálnym zariadením. Obidve poschodia sú spojené schodiskom. Na medziposchodí sa nachádza terasa, ktorá je $\frac{3}{4}$ zastrešená. Terasa je určená na relaxačné a hrové aktivity pre deti zo špecializovaných skupín, priestor na súkromie na svojej izbe, priestor na stretávanie sa s biologickými rodičmi.

Rodinný dom – ul. Ružová, č. 15, Rožňava. V rodinnom dome je umiestnená samostatne usporiadaná skupina, s kapacitou 10 miest. Je prispôbený a zariadený podľa potrieb detí. Budova je mimo cestnej premávky, bez rušivých vplyvov. Súčasťou nehnuteľnosti je aj dvor a záhrada.

Rodinný dom tvoria suterénne priestory, prízemie, poschodie a podkrovie.

Suterénne priestory:

- kotolňa na plyn,
- sklad mimosezónnej obuvi,
- pracovňa s WC,
- sklad na zeleninu a zemiaky,
- priestor na sušenie praného ošatenia,

Prízemie:

- zádvorie so skrinkami na obuv,
- chodba
- sprchovací kút, (s možnosťou vnútorného uzamykania)
- WC s umývadlom, (s možnosťou vnútorného uzamykania)
- miestnosť pre koordinátorku a psychológa,
- miestnosť pre vychovávateľky na prezliekanie, skladový priestor na hračky a pomôcky,
- detská izba s kútikom na prípravu na vyučovanie

Poschodie a medziposchodie :

- obývačka s jedálenským kútom,
- kuchyňa s príručným skladoom potravín,
- detská izba č. 1 s kútikom na prípravu na vyučovanie, počet postelí – 3,
- detská izba č. 2 s kútikom na prípravu na vyučovanie, počet postelí – 3,
- administratívna miestnosť,
- kúpeľňa s vaňou a umývadlom, (s možnosťou vnútorného uzamykania)
- sklad na čistiace potreby,
- WC s umývadlom (s možnosťou vnútorného uzamykania)
- priestor na stretávanie sa detí s biologickými rodičmi,
- súkromie na svojej izbe.

Podkrovie:

- pôjd na sušenie praného ošatenie,
- pôjd s policami na uskladnenie mimosezónnej obuvi a ošatenia rôzneho materiálu

17 profesionálnych náhradných rodičov / 17 profesionálnych náhradných rodín – profesionálne rodičovstvo vykonávajú vo vlastných bytových priestoroch.

Deti z profesionálnych náhradných rodín sa stretávajú s biologickými rodičmi v priestoroch kmeňovej budovy Mlynky – Biele Vody a v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny v rodinnom dome v Rožňave.

1. Centrum nemá priestory pre deti a plnoleté fyzické osoby, pre ktoré by sa vykonávali opatrenia pobytovou formou.
2. Centrum nemá priestory pre rodičov a iných blízkych osôb detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré by sa vykonávali opatrenia pobytovou formou.

Počet zamestnancov centra:

Kapacita CDR: 65

Počet úväzkov: 59

- Riaditeľ: 1
- Profesionálny rodič: 17
- Sociálny pracovník: 3
- Psychológ: 3
- Vedúci úseku- vychovávateľ: 1

- Ambulantná/terénna forma: psychológ: 1
- Sociálny pracovník/asistent sociálnej práce: 1

Zamestnanci priameho kontaktu: 25

- Vychovávateľ: 8
- Vychovávateľ/PR: 1
- Pomocný vychovávateľ: 9

- Pomocný vychovávateľ s EA: 1
(EA- ekonomická agenda)
- Sestra: 6
- Ekonomický zamestnanci: 3
- Prevádzkový zamestnanci: 4

Samostatná usporiadaná skupina- samostatná skupina- RD Ružová 15, Rožňava

- Vychovávateľ: 2
- Pomocný vychovávateľ: 3
- Pomocný vychovávateľ s EA: 1

Samostatná usporiadaná skupina- špecializovaná samostatná skupina

- Vychovávateľ: 3
- Pomocný vychovávateľ: 3

Samostatná usporiadaná skupina- špecializovaná skupina

- Vychovávateľ: 3
- Pomocný vychovávateľ: 3

Samostatná usporiadaná skupina- špecializovaná skupina (ošetrovateľská)

- Zdravotná sestra: 6

Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra:

Program centra je uverejnený na webovej stránke centra, na nástenke v suteréne kmeňovej budovy, ako aj na nástenke v samostatne usporiadanej skupine v rodinnom dome.

Prostredníctvom individuálnych a skupinových aktivít sú deti, resp. plnoleté fyzické osoby priebežne oboznamované s programom centra.

Deti v profesionálnych náhradných rodinách sú oboznámené s programom centra prostredníctvom psychológa a sociálneho pracovníka pri návšteve v profesionálnej náhradnej rodine.

Novoprijaté deti sú s programom centra oboznámené do dvoch týždňov od prijatia, s prihliadnutím na vek a rozumové schopnosti. Rodičom je dostupný program centra na webovej stránke centra, môžu byť s programom oboznámení aj pri osobných kontaktoch primeraným spôsobom, resp. pri poskytnutí sociálneho poradenstva.

Opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra:

- anamnéza sociálneho problému,
- diagnostika v sociálnej práci,

- prognostika,
- ekomapa,
- genogram,
- sociálny plán,
- posilnenie vlastnej kompetencie,
- metóda odpory orientovanej na sebarealizáciu,
- metóda výchovného a sociálneho poradenstva,
- preventívna metóda,
- konzultačná činnosti,
- konfrontácia,
- reflexia,
- hipoterapia – zabezpečovaná externe,
- canisterapia – zabezpečovaná externe.

Niektoré z metód sa využívajú len v rámci pobytovej formy, niektoré z metód len v rámci ambulantnej, príp. terénnej formy sociálnej práce.

Externe spolupracujúce subjekty:

liečebno-výchovné sanatórium, klinický psychológ, domov sociálnych služieb pre deti a mládež a iné.

Opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona:

Centrum neposkytuje starostlivosť tehotnej žene a žene po pôrode.

Opis plánovania a vyhodnocovanej výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách:

Činnosť plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách, zohľadňuje predovšetkým záujmy detí. Prihliada na vek a rozumové schopnosti detí. Dôležitým prvkom pri plánovaní je správne načasovanie prepojenia školských povinností s voľnočasovými aktivitami. Smerovaný je k mnohostrannému osobnostného rozvoju dieťaťa, k zdravému životnému štýlu, umožňovaniu dostatočného pobytu na čerstvom vzduchu, zabezpečovaniu hrových aktivít aj prostredníctvom externých subjektov.

➤ **Plán práce**

Plán práce sa vypracováva na spoločných stretnutiach. Súčasťou plánu práce je sledovanie záujmu dieťaťa v tom-ktorom veku, jeho možností, schopností a potrieb pre rozvoj jeho osobnosti. Vypracúva vychovávateľ spolu s dieťaťom a skupinou. Je založený na reálnych možnostiach regiónu, ktorý ponúka rôzne možnosti využitia voľného času.

Tiež sa zohľadňujú ponuky rôznych centier a inštitúcií, ktoré zverejňujú svoje ponuky cez sociálne siete.

Vypracúva sa 1x mesačne, činnosti a vyhodnotenie sú zaznamenané v individuálnom výchovnom pláne, ktorý je 1x mesačne vyhodnocovaný. Prihliada sa na názor dieťaťa. Na pláne práce s dieťaťom sa podieľa aj psychológ centra.

Opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti:

Centrum realizuje prípravu na profesionálne náhradné rodičovstvo od 01.01.2019.

V r. 2020 centrum realizuje prípravu v čase od 23.01.2020 do 26.03.2020 a od 09.09.2020 do 11.11.2020.

Všeobecné východiská

Centrum pre deti a rodinu zabezpečuje prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou .

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry Centra pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu , ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

PNR je povinný splniť ustanovený kvalifikačný predpoklad a absolvovať prípravu v ustanovenom rozsahu, ktorej súčasťou je písomné zhodnotenie tejto prípravy. Ak starostlivosť o deti v PNR zabezpečujú manželia, ktorí sú zamestnancami centra, ustanovený kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov. Na manžela alebo manželku fyzickej osoby, ktorá je zamestnancom centra sa vzťahuje zákonom stanovený rozsah

prípravy a bezúhonnosť v rozsahu aká platí pre fyzickú osobu, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom (§ 39 ods. 4).

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodiča a roly profesionál – vychovávateľ. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženie oboch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR. Aby sa záujemca mohol stať PNR musí spĺňať:

1.) Určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

- a) nižšie stredné odborné vzdelanie, alebo stredné odborné vzdelanie,
- b) úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné, vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

2.) Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

- a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 - 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 - 2. manželia profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy

Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady /náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom

- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy , ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy

(1) Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti,

2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave PNR

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR:
5-12 osôb
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od kedy začala príprava.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
- poskytnutie základných informácií – 40 %
nácvik praktických zručností 60%

Pri uzavretí Dohody o realizácii prípravy sa záujemcovi poskytne podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre profesionálneho náhradného rodiča.

Uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou:

opatrenia ambulantnou formou

pondelok - 08.00 hod. - 16.00 hod.
streda - 09.00 hod. - 17.00 hod.
piatok - 08.00 hod. - 16.00 hod.

opatrenia terénnou formou :

utorok : - 10.00 hod. - 19.00 hod.
štvrtok: - 12.00 hod. - 20.00 hod.

S prihliadnutím na individuálne potreby jednotlivých prípadov, resp. akútnosť riešenia situácií ambulantnou, resp. terénnou formou, centrum pripúšťa zmenu uvedeného rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú opatrenia – flexibilná pracovná doba.

Centrum je schopné zabezpečiť vo výnimočných prípadoch určité služby aj po pracovnej dobe, bude sa prispôbovať potrebám klienta.

Opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou:

Individuálny plán rozvoja osobnosti (IPROD) obsahuje ciele, zdroje a potrebné postupy pre dieťa a jeho rodinu, v kombinácii s hodnotiacimi a inými nástrojmi, ktoré sa v konkrétnej práci využívajú. Tím pracovníkov, ktorí sa podieľa na IPRODe, má prehľad o možnostiach a alternatívnych riešeniach individuálneho plánu. Súčasťou IPRODu sú čiastkové plány, ktoré sú vypracované jasne a konkrétne, na ich dosiahnutie je vymedzené primerané časové obdobie (nie dlhšie, ako 2 mesiace). V IPRODe je dôležitou súčasťou rozpracovanie postupov tak pre dieťa, ako pre rodiča a jeho rodinu.

Na IPRODe participuje : sociálny pracovník, psychológ, v samostatne usporiadanej skupine a v samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľskou starostlivosťou vychovávateľ, (špeciálny pedagóg), v samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou sestra. IPROD sa vypracováva 1x polročne, 1x polročne sa vyhodnocuje uplynulé obdobie.

➤ **Plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou.**

Vypracúva sociálny pracovník, v spolupráci s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, obcou, resp. akreditovaným subjektom, na základe dostupných informácií o rodine, resp. širšej rodine.

Správnym zdiagnostikovaním situácie v biologickej rodine je otvorená možnosť pomenovať základný cieľ práce s rodinou, na ktorého dosiahnutie je potrebné stanoviť čiastkové ciele. Pri dosiahnutí čiastkových cieľov, smerujúcich k splneniu hlavného cieľa, je bezprostrednou súčasťou stanovenie správnych metód práce, zapojením tímu centra (sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ), resp. ďalších subjektov - (pediater, učiteľ, zástupca obce, a iní).

Čas – je nevyhnutnou súčasťou plánovania a preto je potrebné stanoviť primeraný časový priestor na úlohy pri práci s rodinou.

Neustála výmena informácií, pri napĺňaní úloh, všetkých členov tímu centra a ďalších subjektov, je neodmysliteľnou súčasťou sociálneho procesu. Úlohy sú stanovené jasne, zrozumiteľne, za predpokladu reálneho naplnenia v stanovenom termíne.

Táto časť plánu je dôležitá preto, lebo najvýraznejšie ovplyvňuje úspešnosť alebo neúspešnosť celej činnosti. To znamená, že ak sa má zabezpečiť úspech v sociálnej situácii, a ak sa má na základe tejto činnosti naplniť cieľ, je potrebné, aby všetci členovia pracovného tímu dodržiavali podmienky, ktoré plán stanovuje.

Plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou sa vypracováva na obdobie 6 mesiacov, vyhodnocovanie sa realizuje za uplynulé obdobie 6 mesiacov.

➤ **Výchovný plán**

Je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Zohľadňuje vek dieťaťa, mentálnu úroveň, rozumové schopnosti, resp. mieru zdravotného znevýhodnenia.

Vyhodnocuje sa 1x mesačne. Vďaka tomu je flexibilný, schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa. Je nástrojom tímovej spolupráce pri odbornej pomoci dieťaťu so špeciálnymi potrebami.

Výchovný plán pomáha vychovávateľom a profesionálnym náhradným rodičom uchopiť rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne. Prostredníctvom neho dokážu vychovávateľa, profesionálni náhradní rodičia a ostatní pracovníci, pomáhajúci dieťaťu, nasmerovať svoje pôsobenie na dieťa tak, aby boli schopní dieťa sprevádzať v procese nápravy jeho vzťahu k sebe samému i k svojmu okoliu. Sprevádzať v zmysle vyladenia sa na potreby dieťaťa a ich uspokojovania, s využitím odborných kompetencií. Vychovávateľ a profesionálny náhradný rodič má aktívne viesť výchovný proces tak, aby dieťa reagovalo na jeho podnety, nie naopak.

Dieťa je prostredníctvom výchovného plánu spoluzúčastnené na jeho tvorbe a vyhodnocovaní a je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a schopnostiam.

Plán osamostatnenia vypracováva dieťa v spolupráci s vychovávateľom, je vypracovaný 1x polročne, vyhodnocuje sa 1x polročne. Súčasťou plánu osamostatnenia sú krátkodobé a dlhodobé ciele.

Plán práce pre mladého dospelého vypracováva mladý dospelý s vychovávateľom, psychológom, sociálnym pracovníkom, na obdobie 6 mesiacov, vyhodnocovaný je 1x polročne. Individuálny výchovný plán v samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľskou starostlivosťou vypracováva vychovávateľ na obdobie 3 mesiacov, vyhodnocuje sa 1x za 3 mesiace.

Individuálny výchovný plán v samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou je vypracovaný na obdobie 6 mesiacov, nakoľko sa jedná o ťažko zdravotne znevýhodnené deti s minimálnym posunom v oblasti vývinu. Je vyhodnocovaný 1x polročne.

➤ ***Plán psychologickkej starostlivosti***

Základným účelom a cieľom psychologickkej starostlivosti o dieťaťa je sledovanie jeho čo najlepšieho záujmu.

Plán psychologickkej starostlivosti je založený na zistených skutočnostiach, ktoré psychologička získava : o dieťati a o rodičoch, rodine, rodinnom prostredí.

Plán psychologickkej starostlivosti vypracováva psychológ centra.

Vypracúva sa 1-krát ročne na základe psychologického hodnotenia dieťaťa, s prihliadnutím na plán práce s dieťaťom a jeho rodinou.

Plán psychologickkej činnosti je zameraný na psychologické činnosti, ktoré bude za dané obdobie psychológ s dieťaťom realizovať, v akej intenzite a s akým cieľom, odporúčania pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa.

Obsahuje konkrétne úlohy rozdelené do troch skupín:

- individuálna práca s dieťaťom (psychologický skrining, psychologické poradenstvo, individuálna psychoterapia),
- skupinové aktivity (preventívne aktivity, sociálno-psychologický výcvik),
- iné (psychologické aktivity s ďalšími osobami ako napr. vychovávateľ, profesionálny rodič, biologická rodina).

Vyhodnocuje sa 2x ročne.

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery:

➤ ***Samostatne usporiadaná skupina***

Záujmové činnosti sú realizované v priestoroch rodinného domu, na dvore rodinného domu. Tiež majú deti možnosť realizovať rôzne hry a pohybové aktivity na ihriskách v blízkosti domu, na mestskom dopravnom ihrisku, parku v zime na klzisku a pod. Samostatná skupina spolupracuje s kynologickým klubom sídlacim v Konskom dvore, kde realizujem canisterapiu, hipoterapiu aj ergoterapiu. V popoludňajších hodinách, počas víkendov, prázdnin a voľných dní deti navštevujú detské centrum, rôzne divadelné predstavenia sponzorované mestskou divadelnou spoločnosťou Actores. Využívané sú možnosti návštev historických pamiatok, múzeí, galérií, prírodných krás – jaskýň, planín a pod. v blízkosti mesta. Z toho jednoznačne vyplýva, že deti umiestnené v samostatnej skupine v Rožňave majú dostatok možností a priestoru na mnohostranný osobnostný rozvoj, rôzne pohybové a pracovné aktivity.

Všetky uvedené aktivity sú pravidelne plánované v činnosti samostatne usporiadanej skupiny podľa záujmu, veku, možností a schopností jednotlivcov a v individuálnych plánoch detí, ktoré sú mesačne vyhodnocované.

Uvedené aktivity sú financované z mesačného rozpočtu vyčleneného na tento účel alebo formou sponzoringu.

➤ Špecializovaná samostatne usporiadaná skupina s opatrovateľskou starostlivosťou

Sú realizované formou individuálnych a skupinových hier v dennej miestnosti (herni), vonku, v záhrade areálu centra, na športovom ihrisku, alebo terase.

S deťmi sa realizujú vychádzky do blízkeho aj vzdialenejšieho okolia.

Na vychádzkach je zabezpečený dozor dostatočným počtom vychovávateľiek, aby sa predišlo ohrozeniu zdravia detí. S deťmi sa chodíva na výlety do okolitých miest (Rožňava, Spišská Nová Ves, Predná Hora), kde je doprava zabezpečená osobným autom.

Jedná sa o plánované akcie, ktoré slúžia deťom na rozptýlenie, poznávanie, relaxáciu a majú zároveň terapeutický charakter. V letnom období je umožnená deťom hipoterapia, pri ktorej spolupracuje s profesionálnou náhradnou rodinou nášho centra. V zimnom období sánkovačky, čo nám umožňuje prostredie v okolí centra. Pre deti so zdravotným postihnutím je prínosom hydroterapia, návšteva krytej plavárne na Prednej Hore. Deti sú zapájané do súťaží (najmä výtvarných) čo im umožňuje prezentovať svoje práce na výstavách. V blízkosti CDR je ihrisko, kde hrajú deti loptové hry. V samotnom areáli centra je pre deti zriadené pieskovisko, hojdačka so šmýkačkou a trampolína.

➤ Profesionálna náhradná rodina

Záujmové činnosti, športové, kultúrne, rekreačné činnosti v profesionálnych náhradných rodinách sa zabezpečujú v zmysle plánu výchovnej činnosti, ktoré vypracúva profesionálny náhradný rodič spolu s dieťaťom. Predkladá 1x mesačne odbornému tímu centra. Záujmové, športové, kultúrne, rekreačné, resp. ďalšie činnosti sú úmerné veku, rozumovým schopnostiam dieťaťa a podmienkam, ktoré ponúka daný región.

Opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

Pri prijímaní dieťaťa do centra sa vychovatelia oboznámia so zdravotným stavom dieťaťa, ktorý je zdokumentovaný v jeho zdravotnej dokumentácii. Odbornú zdravotnú starostlivosť detí zabezpečuje obvodný pediater. Lekárske vyšetrenia s chorými deťmi, respektíve kontrolné a preventívne vyšetrenia zabezpečuje v rámci dispenzarizácie koordinátorka samostatnej výchovnej skupiny alebo vychovatelia, ktorí sa riadia pokynmi lekárov.

Starostlivosť o choré deti v skupine zabezpečujú vychovatelia a pomocní vychovatelia. O podávaní medikamentov, ošetrovaní drobných úrazov a pod. vedú vychovatelia písomnú evidenciu, kontrolujú a zaznamenávajú telesnú teplotu chorých detí. V prípade potreby poskytujú prvú pomoc a privolajú lekára. Všetci vychovatelia dbajú na to, aby lieky boli mimo dosahu detí. Lieky sú uložené v uzamknutej miestnosti mimo dosahu detí. Vychovatelia tiež zabezpečujú starostlivosť o osobnú hygienu detí. Zodpovedajú za dodržiavanie hygienických a epidemiologických noriem a opatrení v skupine.

➤ Zoznam zdravotných zariadení a ambulancií, v ktorých sú dispenzarizované deti zo samostatnej výchovnej skupiny v Rožňave

Pediater:	MUDr. Vodová Mária	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava
Stomatológ:	MUDr. Bánsová Jaclin	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava
Ortopéd:	MUDr. Kontra Tibor	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava
Chirurg:	MUDr. Beshír Gasim	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava

Gynekológ:	MUDr. Anna Attila	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava
Kardiológ:	MUDr. Ugorčáková Kristína	- Nám.1.mája, Rožňava
Oftalológ:	MUDr. Hiváková Mária	- Plynárenská, Rožňava
Imunológ:	MUDr. Tenkovitzová	- Nám. 1. mája, Rožňava
Pedopsychiater:	MUDr. Ackermanová K.	- Tr. SNP 1, Košice
Orintolaringológ:	MUDr. Krempaská	- Tr. SNP 1, Košice
Gastroenterológ:	MUDr. Jancová Alena	- Cotbuská 13, Košice
Neurológ:	MUDr. Eliášová	- Watsonova 3, Košice
Klin. psychológ:	PhDr. Hrubejová Valéria	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava
Logopéd:	PaedDr. Fabínyová Miroslava	- NsP sv. Barbory, Špitálska 1, Rožňava

➤ Podávanie medikamentózneho liečby

Lieky sa deťom podávajú podľa odporúčania a predpisu pediatra a odborných lekárov. O podávaní medikamentózneho liečby sa vedie dokumentácia. Dbá sa na to, aby lieky boli mimo dosahu detí. Lieky sú uložené v uzamykateľných skrinách.

V rámci špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou sa poskytuje starostlivosť 8 deťom s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sú imobilné. Deficit v bežných aktivitách denného života- v stravovaní, hygiene, obliekaní si vyžaduje nepretržitú 24 hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť. Sú to deti s kombináciou telesného a mentálneho postihnutia, s poruchami kognitívnych funkcií prevažne s diagnózou hydrocefalus so shuntom a bez shunta, trachestómiou, detská mozgová obrna, kvadrupastická forma, epilepsiou, mentálnou retardáciou, dystrofiou, a iné.

Bezbariérové priestory samostatne usporiadanej špecializovanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou sa nachádzajú na 1. poschodí a tvoria ich:

4 izby (spálne) pre deti. Počet detí na izbách je závislý od závažnosti zdravotného stavu detí a obytnej plochy najviac 3 deti na jednej izbe. Na každej izbe sa nachádza stále polohovateľné lôžko pre dieťa s hygienicky nezávadným antidekubitným matracom, vankúšom a paplónom, skriňou pre osobnú bielizeň a posteľného prádla

- 2 kúpeľne pre deti so statickou vaňou, umývadlom a výlevkou

- administratívna miestnosť pre sestry

- sociálne zariadenie pre sestry (WC, umývadlo sprchovací kút)

- ošetrovňa

- denná miestnosť pre deti

- miestnosť slúžiaca na uskladnenie čistého prádla

- miestnosť so šachtou na zhadzovanie jednorázových plienok s práčkou (šachta)

- miestnosť na uskladnenie pomôcok na sanitáciu

- kuchyňa na prípravu mliečnej stravy pre deti

- mimo priestorov špecializovanej samostatnej skupiny sa na poschodí nachádzajú 2 kancelárie pre sociálnych pracovníkov so sociálnym zariadením.

Starostlivosť o deti v rámci nepretržitej prevádzky zabezpečuje zdravotný personál, ktorí je v súlade so svojou odbornou kvalifikáciou a podieľa sa na poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Zdravotný personál tvorí 6 sestier so stredným odborným vzdelaním z toho jedna sestra s odborným vysokoškolským vzdelaním I. stupňa + špecializáciou a jedna sestra so špecializáciou v odbore Ošetrovateľstvo v pediatrii.

Ošetrovateľská starostlivosť o ťažko zdravotne postihnuté deti je poskytovaná formou ošetrovateľského procesu. Minimálny štandard kvalitatívnej starostlivosti definujú jednotlivé štandardy ošetrovateľských postupov poskytovania starostlivosti v našom centre, ktoré sú vypracované a dostupné v administratívnej miestnosti sestier. Pri diagnostike

využívame NANDA taxanómia II. Nakoľko nie je jednotný systém zdravotnej dokumentácie v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí každé centrum si vytvára systém dokumentácie sám.

V rámci poskytovania starostlivosti je zabezpečená lekárska starostlivosť prostredníctvom poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ktorá je u praktického lekára pre deti a dospelých mimo sídla centra a to Dobšinej.

- *Odborné vyšetrenia sú realizované na základe odporúčania praktického lekára konkrétne:*
 - neurologická ambulancia Košice,
 - pneumologická ambulancia Poprad, Košice
 - pedopsychiatrická ambulancia Spišská Nová Ves
 - gastroenterologická ambulancia Spišská Nová Ves
 - metabolická ambulancia Košice
 - nefrologická ambulancia Spišská Nová Ves
 - kardiologická ambulancia Spišská Nová Ves, DKC Bratislava, Rožňava
 - stomatologická ambulancia Dobšiná

Ošetrovateľská starostlivosť zahŕňa celkovú hygienu, starostlivosť o lôžko, odber biologického materiálu, polohovanie dieťaťa, starostlivosť o dýchacie cesty dieťaťa, výživu a vyprázdňovanie, dezinfekciu a sterilizáciu. Pri práci sú dodržiavané zásady bariérovej ošetrovateľskej starostlivosti

- Základné zásady:
 - umývanie a dezinfekcia rúk pred a aj po realizácii ošetrovateľských úkonov
 - používanie ochranných pomôcok a jednorazového materiálu
 - dodržiavanie zásad pri manipulácii s prádlom
 - dekontaminácia biologického materiálu a použitých pomôcok
 - hygienická manipulácia so stravou
 - izolácia dieťaťa s infekčným ochorením
 - čistota a dezinfekcia prostredia
 - individualizácia pomôcok pre deti
 - osobná hygiena personálu a dôslednosť pri dodržiavaní režimových opatrení
 - zákaz fajčenia v interiéri detského domova
 - zákaz uskladnenia osobných vecí v priestoroch určených na prácu s deťmi
 - samostatne usporiadanej špecializovanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou.
 - používanie germicidných žiaričov

- Manipulácia s prádlom:

Znečistené prádlo sa ukladá do košov na prádlo, ktoré sú umiestnené v kúpeľni. Pri triedení prádla je sestra povinná mať ochranné rukavice. Následne po triedení je realizovaná dezinfekcia rúk prostredníctvom dezinfekčného mydla. Pranie prádla je realizované denne podľa potreby. Sušenie a žehlenie prádla je realizované v miestnosti na uskladnenie čistého prádla.

- Podávanie stravy:

Strava pre deti v špecializovanej samostatne usporiadanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou je pripravovaná v spoločnej kuchyni. Mliečna strava je pripravovaná v mliečnej kuchyni.

Stravu v mliečnej kuchyni pripravuje službukonajúca sestra v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou. Každá sestra má platný zdravotný preukaz. Zdravotné preukazy sú k dispozícii u koordinátora zdravotnej starostlivosti.

Povinnosťou sestry je ohlásiť nadriadenému výskyt alimentárnych nákaz nielen u seba, ale aj u rodinných príslušníkov. Riad, v ktorom sa podáva strava je zo zdravotne nezávadného materiálu a je ľahko umývateľný. Vzhľadom k zdravotnému stavu detí v tejto skupine sú všetky deti kŕmené na lôžku. Tekutá výživa určená na podávanie cez nazogastrickú sondu sa podáva hneď po príprave. Nasogastrické sondy sú menené raz za 3 – 4 dni. V prípade, že si sondu dieťa samo vytiahne je zavedená nová.

➤ Podávanie liekov:

Lieky určené pre deti, sú uložené na samostatnej tácke, ktorá je uložená v skrini na lieky. Lieky ako napríklad antibiotiká, maste, čapíky a pod. sú uložené v chladničke určenej na lieky. Pravidelne každý mesiac je realizovaná kontrola doby expirácie liekov. Každé dieťa ma na podávanie liekov pri lôžku hrnček so svojim menom a lyžičku.

➤ Manipulácia s biologickým materiálom:

Biologický materiál sa odberá vo vyčlenených priestoroch – ošetrovňa. Pri úkonoch, pri ktorých dochádza ku kontaktu s biologickým materiálom je personál povinný používať ochranný odev a rukavice. Druh ochranných pomôcok závisí od druhu výkonu. Pri ošetrovateľských výkonoch, pri ktorých je prevedená komunikácia do telesných dutín (tracheostómia) je nevyhnutné dodržiavať zásady asepsy.

➤ Prevenia preležanín:

V rámci ošetrovateľskej starostlivosti zameranej na prevenciu preležanín využívame polohovateľné postele s antidekubitnými matracmi, realizujeme pravidelnú kontrolu kože dieťaťa, polohovanie, celotelová masáž a masáž ohrozených miest, odľahčenie predilakčných miest preventívnymi pomôckami a dbáme na elimináciu kontaktu kože s vlhkým prostredím.

➤ Ranná a večerná toaleta detí:

Ranná toaleta detí je realizovaná v kúpeľniach. Kúpeľ detí prebieha v statickej vani, respektíve je realizovaný kúpeľ na lôžku. V rámci kúpania je zabezpečená individualizácia pomôcok, to znamená, že každé dieťa má svoju osušku, kefku respektíve hrebeň na vlasy a žinku na umývanie.

Profesionálne náhradné rodiny

Zdravotná starostlivosť o deti, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách sa zabezpečuje v zdravotníckych zariadeniach a odborných ambulanciách v miestnej príslušnosti trvalých bydlísk profesionálnych náhradných rodín.

Pri umiestnení dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny, sa poskytujú všetky informácie týkajúce sa dieťaťa.

Profesionálny náhradný rodič je oboznámený so všetkými skutočnosťami pri umiestňovaní dieťaťa. Súčasťou procesu umiestňovania dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny je správa z komplexne diagnostiky pri umiestnení do profesionálnej náhradnej rodiny, ktorá okrem ďalších náležitostí obsahuje:

Zdravotnú anamnézu – popisuje zdravotný stav dieťaťa už z prenatálneho obdobia, cez pôrodnú fázu, detské ochorenia až po jeho súčasný zdravotný stav.

(ďalšie dôležité informácie : doterajšie vyšetrenia, výsledky vyšetrení, doterajšie hospitalizácie, opakujúce sa ochorenia, dispenzarizácie v odborných ambulanciách, výskyt ochorení v biologickej rodine a pod.)

➤ Odborné ambulancie, v ktorých sú dispenzarizované t.č. deti umiestnené v profesionálnych

náhradných rodinách :

- pneumologická ambulancia Poprad, Košice,
- pedopsychiatrická ambulancia Spišská Nová Ves,
- gastroenterologická ambulancia Spišská Nová Ves,
- metabolická ambulancia Košice,
- imunoalergologická ambulancia Rimavská Sobota,
- ortopedická ambulancia Košice,
- neurologická ambulancia Košice,
- endokrinologická ambulancia Košice,
- nefrologická ambulancia Banská Bystrica,
- nefrologická ambulancia Spišská Nová Ves, Bratislava ,
- kardiologická ambulancia Spišská Nová Ves, DKC Bratislava, Rožňava,
- stomatologické ambulancie v miestnej príslušnosti bydlísk profesionálnych rodičov.

Opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolenie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre:

V budove centra sa zabezpečuje starostlivosť v troch špecializovaných samostatne usporiadaných skupinách – 2 špecializované samostatne usporiadané skupiny s opatrovateľskou starostlivosťou, 1 špecializovaná samostatne usporiadaná skupina s ošetrovateľskou starostlivosťou.

Jedná sa o deti s ťažkým zdravotným postihnutím, s mentálnym a kombinovaným postihnutím, u ktorých nie je možné vzdelávanie v podmienkach špeciálnej základnej školy dennou formou.

Deti sú rozhodnutím žiakmi základnej školy Mlynky – Biele Vody.

Vyjadrením CPPPaP v Rožňave, si vyžadujú vzdelávanie s odporúčaným počtom hodín externou vzdelávacou formou.

V budove centra je zriadená elokovaná trieda, kde sa vzdelávanie detí po dosiahnutí veku 6 rokov, zabezpečuje denne, učiteľom Špeciálnej základnej školy internátnej Rožňava, ul. Zeleného stromu 8. Tieto deti sú žiakmi Špeciálnej základnej školy internátnej v Rožňave.

Deti umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách sú vzdelávané v základných a stredných školách v miestnej príslušnosti trvalých bydlísk profesionálnych náhradných rodičov.

Sieť profesionálnych náhradných rodín je dispozične situovaná v Rožňave a okolí, v Dobšinej a okolí, kde lokalita ponúka možnosti vzdelávania detí v Špeciálnych základných školách (Rožňava, Dobšiná + pokračovanie v učňovskom pomere pri špeciálnych základných školách), v základných školách ako aj možnosť pokračovania v štúdiu na stredných školách v Rožňave.

V prípade potreby je možnosť zabezpečiť vzdelávanie v Základnej škole Rožňava, ul. Pionierov..

V meste Rožňava je možnosť štúdia na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce Sv. Alžbety Rožňava, resp. ďalšie vysoké školy v Košiciach.

Doposiaľ nemáme skúsenosť so vzdelávaním mladých dospelých na vysokých školách.

Všetky deti umiestnené v samostatnej skupine v Rožňave navštevujú Špeciálnu základnú školu v Rožňave. Pokračovanie vzdelávania po ukončení 9 ročníka špeciálnej základnej školy je zabezpečené učňovským pomerom v špeciálnej základnej škole podľa možností odborov, ktoré škola ponúka.

Po ukončení ústavnej starostlivosti nadobudnutím plnoletosti v zmysle § 55 zákona, centrum na žiadosť mladého dospelého podanú do jedného roka odo dňa skončenia vykonávania tohto opatrenia, pokračuje v poskytovaní starostlivosti v profesionálnej náhradnej rodine, v

samostatne usporiadanej skupine, v ktorej mu bola poskytovaná starostlivosť do nadobudnutia plnoletosti, (centrum t.č. nemá zriadenú samostatne usporiadanú skupinu pre mladých dospelých), to neplatí, ak nadobudnutím plnoletosti skončilo vykonávanie výchovného opatrenia alebo neodkladného opatrenia a nebol podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti.

Opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane:

Postavenie, práva a povinnosti osôb, ktoré ešte nenadobudli plnoletosť, sú predmetom právnej úpravy viacerých právnych predpisov počnúc Ústavou Slovenskej republiky, ustanoveniami z oblasti občianskeho a rodinného práva, pracovného práva, ale i trestnoprávných noriem. Samostatne kodifikované práva detí Slovenská republika v rámci vnútroštátnej úpravy nemá, je však viazaná medzinárodnými dokumentmi, z ktorých jedným, ktorý vymedzuje práva a slobody dieťaťa je: „*Dohovor o právach dieťaťa*“.

- *Medzi práva dieťaťa, ktoré uvádza dohovor patria najmä:*
 - právo na život a rozvoj,
 - právo na meno a štátnu príslušnosť,
 - právo poznať podľa možností vlastných rodičov a právo na ich starostlivosť,
 - právo na zachovanie identity (najmä meno, štátnu príslušnosť a rodinné vzťahy),
 - právo žiť s rodičmi (pokiaľ sa nejedná o prípady, kedy by to bolo nezlučiteľné so záujmom dieťaťa),
 - právo udržiavať kontakt s oboma rodičmi, ak je odlúčené od jedného z nich alebo od oboch,
 - rešpektovanie a branie ohľadu na názor dieťaťa, ktoré je schopné formulovať vlastné názory, právo dieťaťa slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, má právo byť vypočuté v súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka,
 - sloboda prejavu a právo na vhodné informácie,
 - sloboda svedomia, myslenia a náboženstva,
 - sloboda združovania, stretávania sa s ostatnými,
 - ochrana pred neoprávnenými zásahmi do súkromia, rodiny, domova a korešpondencie ako aj pred útokmi na česť alebo povesť,
 - právo na zdravie a zdravotnú starostlivosť (právo na dosiahnutie najvyššej možnej úrovne zdravotného stavu),
 - právo na vzdelanie,
 - právo na to, aby sa disciplína na školách zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a rešpektovaním jeho práv,
 - právo na oddych a voľný čas, účasť v hrách,
 - právo využívať sociálne zabezpečenie vrátane sociálneho poistenia,
 - právo vedieť o svojich právach.

V podmienkach centra :

(k právu dieťaťa stretávať sa s rodičmi, súrodencami, ďalšími príbuznými, s ktorými má vytvorený vzťah) :

Centrum - má v kmeňovej budove ako aj v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny v rodinnom dome vytvorený priestor pre zabezpečenie osobného kontaktu dieťaťa, resp.

mladého dospelého s rodičmi, súrodencami a ďalšími príbuznými.

Vytvorené priestory umožňujú dieťaťu s rodičmi a ďalšími príbuznými možnosť súkromia, bez rušivých vplyvov.

Osobné kontakty detí, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách, sa realizujú na základe dohody v priestoroch kmeňovej budovy alebo v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, pod dohľadom psychológa alebo sociálneho pracovníka centra.

Osobné kontakty centrum ojedinele umožňuje aj na neutrálnom mieste – napr. na detskom ihrisku, v nákupnom centre – v detskom kútiku a pod. po dohode s rodičmi, prípadne príbuznými, pod dohľadom psychológa, prípadne sociálneho pracovníka a profesionálneho náhradného rodiča.

(Rodičia sú oboznámení s tým, že osobný kontakt s dieťaťom vopred ohlásia, kedy sa centrum s rodičmi dohodne: kedy, kde a v akom čase sa osobný kontakt zrealizuje. Príbuzní, ktorí majú záujem o osobný kontakt s dieťaťom, sa preukážu potvrdením obce, o príbuzenskom vzťahu).

Rodičovi/ rodičom, ktorí prídu do centra pod vplyvom alkoholu, resp. návykovej látky, ev. prichádzajú z prostredia, kde je t.č. výskyt infekčných chorôb, chrípková epidémia a pod., sa návšteva neumožní. Je mu/im vysvetlený dôvod neumožnenia osobného kontaktu a možnosť dieťa navštíviť v inom termíne, za splnenia podmienok, ktoré nebudú negatívne vplyvať na správanie dieťaťa a jeho zdravotný stav.

Rodič/ rodičia, resp. príbuzní môžu dieťa v centre navštíviť denne – cca do 18.00 hod. sú však usmernení, že vhodnejší časový priestor na návštevu je počas pracovných dní, kedy je v centre prítomný aj sociálny pracovník a psychológ centra.

➤ Ďalšie práva dieťaťa v podmienkach centra :

- obracať sa so svojimi žiadosťami a sťažnosťami na výchovných pracovníkov samostatnej výchovnej skupiny centra,
- byť priebežne informovaný a mať právo nahliadnuť do vyúčtovania svojho vreckového, byť hodnotený a odmeňovaný podľa systému pochvál a odmien, ktoré sú súčasťou vnútorného poriadku samostatnej výchovnej skupiny,
- v čase osobného voľna navštevovať záujmové krúžky, rozvíjať svoj talent a záujmy,
- mať svoj osobný priestor na súkromie („ chcem byť sám“)
- na pravidelnú stravu a čisté ošatenie,
- na dostatočné dodržiavanie osobnej hygieny,
- na kultúrne vyžitie podľa možností centra,
- na vlastnú voľbu povolania,

➤ Plnoletá fyzická osoba :

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre plnoletú fyzickú osobu, v zmysle § 46 ods. (1), písm. b) ods. 2. ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa,

v profesionálnej náhradnej rodine, (ak sa jedná o plnoletú fyzickú osobu, ktorá je členom súrodeneckej skupiny, na základe dohody medzi mladým dospelým a centrom), a v samostatne usporiadanej skupine (na základe dohody medzi mladým dospelým a centrom, s vymedzením práv a povinností).

Na plnoletú fyzickú osobu, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre, prináležia všetky práva, ako pre dieťa umiestnené v samostatne usporiadanej skupine.

2. Opis spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru, napr. poštou, internet, telefón., .

Psychológ oboznámi dieťa s programom centra primeraným spôsobom jeho veku a rozumovým schopnostiam. Pripravuje dieťa na prípadné zmeny, vedie s dieťaťom rozhovory, poskytuje podporu, pomoc, pracuje s postojmi a názormi.

Využívajú sa individuálne aj skupinové aktivity. V rámci individuálnych aktivít sa využíva psychologické poradenstvo. Dieťaťu psychológ poskytuje informácie, ktoré rozširujú možnosti dieťaťa rozhodovať o veciach súvisiacich s jeho aktuálnou situáciou. V rámci skupinových aktivít sa využíva skupinové poradenstvo prípadne skupinové rozhovory počas komunit detí s psychológom.

Podobne ako s programom centra bude dieťa oboznámené s poriadkom centra, návštevým poriadkom, fungovaním pošty, spôsobom zapájania spolupracujúcich subjektov.

Okrem psychológa budú s dieťaťom pracovať ostatné zainteresované osoby, podľa toho či je dieťa umiestnené v samostatne usporiadanej skupine alebo profesionálnej náhradnej rodine.

Na dostupnom mieste v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny v rodinnom dome, ako aj v priestoroch samostatne usporiadaných skupín v kmeňovej budove sú umiestnené "schránky dôvery", pre písomné vyjadrenie detí s možnosťou vyjadriť negatívne názory na systém a spôsob zaobchádzania s dieťaťom, príp. sťažnosti na vychovávateľov, podozrenie na porušovanie práv dieťaťa, resp. iné, ktoré dieťa nechce verbálne vyjadriť. O tejto možnosti sú deti oboznámené, primerane veku a rozumových schopnostiam.

Schránka slúži všetkým deťom v centre. Kľúče sú k dispozícii koordinátorky úseku starostlivosti o dieťa. Schránka dôvery sa otvára 1x mesačne, otvorenie schránky je v kompetencii koordinátorky úseku starostlivosti o dieťa, pri otvorení schránky je prítomný riaditeľ centra.

Dieťa môže vyjadriť svoje názory osobne pri pohovore s kurátorom pri pravidelných návštevách kurátora v centre, písomne sa môže obrátiť na verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru. Deťom je dostupné telefónne číslo na Linku Detskej istoty, Linku detskej dôvery. Deti, ktoré ovládajú prácu s internetom, je dostupná možnosť obrátiť sa na konkrétne inštitúcie prostredníctvom internetu.

- Deti umiestnené v samostatne usporiadaných špecializovaných skupinách s opatrovateľskou starostlivosťou a v samostatne usporiadanej špecializovanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou nie sú mentálne spôsobilé pre možnosť komunikácie – vo vzťahu k verejnému ochrancovi práv, komisárovi, súdu alebo prokuratúre .

Nie sú schopné používať telefóny, internetové zariadenia, iné.

- Deti umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách, sú s možnosťou vyjadrenia nespokojnosti, resp. k vyjadreniu podozrení na nedodržanie práv detí, oboznámené psychologičkou, počas návštevy v profesionálnej náhradnej rodine. Spôsob oboznámenia dieťaťa s ich právom obrátiť sa na kompetentné inštitúcie, je podaná primerane veku a mentálnej úrovni dieťaťa.

Podmienky doručovania pošty – v profesionálnych náhradných rodinách :

Písomnosti, ktoré sú doručované na meno dieťaťa, sú adresované do centra. Sociálny pracovník, resp. psychológ následne doručí dieťaťu prijatú písomnosť, príp. balíček (od rodiča, príbuzných) osobne.

Deti primerané veku a mentálnej úrovni vlastnia mobilné telefóny. Majú prístup na internet,

majú vytvorené účty na sociálnej sieti. Profesionálny náhradný rodič zobral zodpovednosť za účelovosť a nezneužitie možnosti pracovať s internetovým pripojením.
„ Vzťah je založený na dôvere“

Práva rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre:

- Rodič dieťaťa, resp. iná blízka osoba
- § 9 Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, v znení neskorších predpisov,
má právo udržiavať s dieťaťom osobný kontakt, (popis osobných kontaktov v časti „ práva dieťaťa)
rodič má právo byť na základe požiadania informovaný o všetkých dôležitých skutočnostiach, týkajúcich sa dieťaťa (osobne, telefonicky, písomne,)
rodič má právo určiť miesto obvyklého pobytu dieťaťa,
na výber školy,
na vzdelávanie svojho dieťaťa bez diskriminácie,
na toleranciu názorového, etnického, kultúrneho, rasového, sociálneho vedomia, zázemia a prejavu,
na slobodný prístup k informáciám o škole a dieťati v škole,
na integrovanie svojho dieťaťa,
na povolenie plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky,
na vydanie potvrdenia o návšteve školy, odpisu vysvedčenia a pod.,
vyjadriť súhlas – nesúhlas s vycestovaním dieťaťa do zahraničia,
podpísať privolenie na osvojenie dieťaťa,
podať sťažnosť za výkon realizácie ústavnej starostlivosti dieťaťa v centre.

Opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarušali program centra:

- Povinnosti dieťaťa v samostatne usporiadanej skupine :
Vychovávateľa samostatne usporiadanej výchovnej skupiny v centre zastupujú vo výchove rodinu a preto sa v nej uplatňujú ustanovenia Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v znení neskorších predpisov. Z ustanovení zákona sú odvodené povinnosti detí.
Dieťa prejavuje vychovávateľom úctu a rešpekt. Vzájomné nezhody riešia slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov. Oslovuje ich „teta“ a „ujo“
Dieťa má povinnosť plniť úlohy naplánované v individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa, ak s úlohami bolo oboznámené a sú v prospech jeho vývinu.
Dieťa má povinnosť dodržiavať režim dňa a pravidlá ustanovené v skupine a centre v zmysle dohodnutých pravidiel.
Dieťa má povinnosť osobnou pomocou sa podieľať na spoločných potrebách skupiny. Osobná pomoc v spoločných potrebách skupiny sú povinnosti pri príprave stravy,

upratovaní, šetrným zaobchádzaním s vybavením priestorov skupiny, pomoc mladším deťom, pomoc pri údržbe vlastných vecí aj zariadenia skupiny, dodržiavať zásady kultúrne spoločenského vystupovania a správania sa vo vzťahu k pracovníkom centra, plniť požiadavky a usmernenia dané výchovnými pracovníkmi (primerané veku dieťaťa), dodržiavať zákaz fajčenia, požívania alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok, dodržiavať poriadok v priestoroch skupiny a vo svojich osobných veciach, denne upratovať svoju izbu, udržiavať poriadok a čistotu, podľa možností a schopností podieľať sa na prácach v domácnosti, nákupoch potravín a iného, v samostatne usporiadanej skupine, svedomito vykonávať pridelenú prácu , pri stravovaní zachovávať zásady kultúrneho stravovania a stolovania, šetriť energiami a vodou, chrániť spoločný majetok a úmyselne ho neničiť, nerozdávať a nepredávať ošatenie, svojim správaním, postojmi a konaním nenarušovať a neohrozovať výchovu, zdravie a životy ostatných detí a pracovníkov skupiny, plniť si svoje vzdelávacie povinnosti, dodržiavať každodenné zásady osobnej hygieny, vhodne sa obliekať a dbať o svoj zovňajšok a zdravie, dodržiavať čas vychádzok, chrániť vlastné osobné údaje a osobné údaje ďalších detí, ku ktorým môže mať prístup.

- Povinnosti dieťaťa v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľskou starostlivosťou a v špecializovanej samostatne usporiadanej skupine s ošetrovateľskou starostlivosťou nie sú zadané, vzhľadom k tomu, že sa jedná o deti s ťažkým zdravotným postihnutím a ich mentálna úroveň nie je kapacitne uspôsobená na uvedenie si základných pravidiel prejavov a správania. U detí, ktoré aspoň sčasti chápu prvky komunikácie, sa využíva opakovanie určitých základných prvkov želaného správania, vníma sa to viac ako výchovný prostriedok.
- Povinnosti dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine :
Dieťa je povinné prejavovať profesionálnemu náhradnému rodičovi a členom spoločnej domácnosti primeranú úctu a rešpektovať ich. Spolupracovať s profesionálnym náhradným rodičom v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu
 - a) plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam
 - b) vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť preň ohrozujúci, najmä užívania látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie
sankcia pri nedodržaní dohodnutých podmienok :
 - c) dodržiavať pokyny, usmernenia, stanovený čas pri dovolených vychádzkach,
(výchovný prostriedok pri nedodržaní dohodnutých podmienok – určí profesionálny náhradný rodič primerane situácii, priebežné konzultácie s psychologičkou centra)
 - d) pomáhať pri rodinných povinnostiach a prácach (v rámci veku, schopností a možností)
- Povinnosti mladého dospelého :
Mladý dospelý spolupracuje pri vykonávaní činností :
 - spojené s nakupovaním potravín, hygienických potrieb, čistiacich prostriedkov, ošatenia, a pod.

- spolupracuje pri varení, praní, upratovaní, dodržiava každodennú osobnú hygienu a hygienu prostredia, v ktorom žije, spolupracuje pri ďalších činnostiach – úprava okolia rodinného domu a pod.
- zabezpečuje si zdravotnú starostlivosť a užíva lieky podľa pokynov lekára a oznámi to koordinátorke skupiny,
- zodpovedne a samostatne pristupuje k školským povinnostiam,
- dodržiava vnútorné pravidlá skupiny,
- mladý dospelý si prevezme kľúč od vchodu do skupiny a zodpovedá za neho, v prípade straty ho musí nahradiť.

Mladý dospelý, ktorý býva v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny je povinný :

- dodržiavať vnútorný poriadok a ostatné predpisy platné v samostatne usporiadanej skupine,
- riadiť sa pokynmi pracovníkov samostatne usporiadanej skupiny,
- dodržiavať zásady kultúrno – spoločenského vystupovania a správania sa vo vzťahu k ostatným deťom, ako aj zamestnancom centra,
- pri odchode z centra počas sviatkov, víkendov a iných dní mladý dospelý si vybaví súhlas na pobyt mimo centra. Koordinátorke samostatne usporiadanej skupiny podá vysvetlenie o pobyte mimo centra, tá ho podpíše v prípade súhlasu a následne tlačivo doručí na odsúhlasenie riaditeľovi centra 2 dni vopred,
- prijímať spolužiakov, kamarátov, rodinných príslušníkov len so súhlasom koordinátorky samostatne usporiadanej skupiny,
- dodržiavať čas návratu z vychádzky, po príchode do samostatne usporiadanej skupiny sa zapísať do knihy príchodu,
- umožniť vychovávateľovi, koordinátorke, príp. riaditeľovi centra vykonať kontrolu požitia alkoholu alebo iných omamných látok,
- nahradiť škodu, ktorú spôsobil,
- nevyháňať svoje potraviny, hygienické potreby a ošatenie cudzím osobám ani deťom
- zdržiavať sa požívania alkoholických nápojov a iných omamných látok (ani ich prechovávať),
- zdržiavať sa fajčenia v areáli skupiny,
- neohrozovať svoje zdravie ani zdravie iných,
- nerušiť nočný klud od 22.00 do 6.00 hod.,
- neprechovávať a nerozširovať materiály pornografického a rasistického charakteru,
- v spolupráci s koordinátorkou vypracovať 2 x ročne IPROD a mesačne ho vyhodnocovať a iniciatívne pracovať na pláne prípravy na osamostatnenie sa,
- rešpektovať ostatných spolubývajúcich, nevyvolávať konflikty, prípadné názorové rozdiely riešiť prostredníctvom koordinátorky,
- participovať na vypracovaní vnútorných pravidiel fungovania v skupine a dodržiavať ich.

povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra

➤ *Povinnosti rodiča :*

- spolupracovať s centrom, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a s obcou na sanácii rodinného prostredia,

- pravidelne uhrádzať súdom určené výživné,
 - rešpektovať výzvy centra (za účelom riešenia situácie dieťaťa)
 - na návštevy k dieťaťu prichádzať čistý, bez toho, aby bol pod vplyvom alkoholu, resp. inej návykovej látky,
 - pri návštevách dodržiavať pravidlá centra a podmienky návštev,
 - oznamovať centru všetky závažné skutočnosti vo veciach zmeny sociálnej situácie, bytových a majetkových pomerov.
- Povinnosti plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštevy nenarúšali program centra
- Centrum - má v kmeňovej budove ako aj v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny v rodinnom dome vytvorený priestor pre zabezpečenie osobného kontaktu dieťaťa, resp. mladého dospelého s rodičmi, súrodencami, resp. ďalšími príbuznými. Vytvorené priestory umožňujú dieťaťu/mladému dospelého s rodičmi, resp. ďalšími príbuznými možnosť súkromia, bez rušivých vplyvov.
- Osobné kontakty detí, ktoré sú umiestnené v profesionálnych náhradných rodinách, sa realizujú na základe dohody v priestoroch kmeňovej budovy alebo v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, pod dohľadom psychológa alebo sociálneho pracovníka centra.
- Osobné kontakty centrum ojedinele umožňuje aj na neutrálnom mieste – napr. na detskom ihrisku, v nákupnom centre – v detskom kútiku a pod. po dohode s rodičmi, resp. príbuznými, pod dohľadom psychológa, resp. sociálneho pracovníka a profesionálneho rodiča.
- (Rodičia sú oboznámení s tým, že osobný kontakt s dieťaťom vopred ohlásia, kedy sa centrum s rodičmi dohodne: kedy, kde a v akom čase sa osobný kontakt zrealizuje. Príbuzní, ktorí majú záujem o osobný kontakt s dieťaťom, sa preukážu potvrdením obce, o príbuzenskom vzťahu).
- Rodičovi/ rodičom, ktorí prídu do centra pod vplyvom alkoholu, resp. návykovej látky, ev. prichádzajú z prostredia, kde je t.č. výskyt infekčných chorôb, chrípková epidémia a pod., sa návšteva neumožní. Je mu/im vysvetlený dôvod neumožnenia osobného kontaktu a možnosť dieťa navštíviť v inom termíne, za splnenia podmienok, ktoré nebudú negatívne vplývať na správanie dieťaťa a jeho zdravotný stav.
- Centrum prihliada na názor dieťaťa/mladého dospelého k možnosti osobného kontaktu s rodičom, resp. príbuzným.
- V prípade, až sú rodičia v rozvodovom konaní a nie je v záujme dieťaťa, aby bol zrealizovaný osobný kontakt, centrum návštevu neumožní.
- Rodič/ rodičia, resp. príbuzní môžu dieťa v centre navštíviť denne – cca do 18.00 hod. sú však usmernení, že vhodnejší časový priestor na návštevu je počas pracovných dní, kedy je v centre prítomný aj sociálny pracovník a psychológ centra.
- Povinnosti plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, v samostatne usporiadanej skupine
- dodržiava vnútorný poriadok skupiny, určené pravidlá pre plnoletú fyzickú osobu, zapája sa do pracovných činností v skupine, podľa pokynov pracovníkov centra, (napr. brigády na úpravu okolia).
- zúčastňuje sa a vykonáva pre svoju potrebu obslužné činnosti (varenie, pranie, upratovanie, nákupy), ak má na to vytvorený priestor,

dodržiava zásady slušného správania, nenapáda fyzicky, slovne a ani iným spôsobom deti a pracovníkov centra,
nepoužíva vulgárne slová,
dodržiava základnú hygienu a starostlivosť o svoj zovňajšok,
nie je súdom trestaný, nedopúšťa sa žiadneho trestného činu (krádeže, bitka, výtržnosť) a nie je voči nej vedené trestné, či priestupkové konanie,
skupinu môže opustiť na 1 a viac dní iba s písomným súhlasom riaditeľa centra, je povinný dodržať stanovený termín návratu,
nekonzumuje a neprechováva alkohol a iné omamné látky a psychotropné látky. V prípade podozrenia na použitie alkoholických a iných omamných a psychotropných látok sa podrobí dychovej skúške, prípadne krvnej skúške,
plní si všetky povinnosti vyplývajúce jej zo štúdia,
súhlasí s tým, aby sa určený zástupca centra pravidelne informoval na jeho študijné výsledky a správanie v škole,
nepoškodzuje a chráni majetok centra,
pravidelne spolupracuje so sociálnou pracovníčkou a psychologičkou centra, oboznamuje ich s novými skutočnosťami a informuje ich o svojej finančnej a rodinnej situácii.

- Povinnosti plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, v profesionálnej náhradnej rodine
- Zúčastňuje sa a vykonáva pre svoju potrebu obslužné činnosti (varenie, pranie, upratovanie, nákupy), ak má na to vytvorený priestor.
 - Dodržiava zásady slušného správania, nenapáda fyzicky, slovne a ani iným spôsobom deti a pracovníkov centra. Nepoužíva vulgárne slová,
 - Dodržiava základnú hygienu a starostlivosť o svoj zovňajšok.
 - Nie je súdom trestaný, nedopúšťa sa žiadneho trestného činu (krádeže, bitka, výtržnosť) a nie je voči nej vedené trestné, či priestupkové konanie.
 - skupinu môže opustiť na 1 a viac dní iba s písomným súhlasom riaditeľa centra, je povinný dodržať stanovený termín návratu.
 - Nekonzumuje a neprechováva alkohol a iné omamné látky a psychotropné látky. V prípade podozrenia na použitie alkoholických a iných omamných a psychotropných látok sa podrobí dychovej skúške, prípadne krvnej skúške.
 - Plní si všetky povinnosti vyplývajúce jej zo štúdia. Súhlasí s tým, aby sa určený zástupca centra pravidelne informoval na jeho študijné výsledky a správanie v škole.
 - Nepoškodzuje a chráni majetok centra.
 - Pravidelne spolupracuje so sociálnou pracovníčkou a psychologičkou centra, oboznamuje ich s novými skutočnosťami a informuje ich o svojej finančnej a rodinnej situácii.

Taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia:

- *Výchovné opatrenia :*
Uloženie výchovného opatrenia v centre musí byť v súlade s § 7, ods. 3, Zákona č. 305/2005, v znení neskorších predpisov.
Dieťa, resp. mladý dospelý je povinný konať tak, aby neohrozil seba, svoje zdravie, druhých

a zdravie druhých.

Výchovné opatrenie uloží vychovávateľ dieťaťu, na základe nedodržania vnútorného predpisu, pravidiel, resp. porušenia režimu fungovania skupiny.

Centrum má vypracované vnútorné predpisy ako vnútorný poriadok, pravidlá fungovania skupiny, režim ktoré upravujú chod fungovania skupiny v centre.

Súčasťou týchto materiálov je vymedzenie výchovných prostriedkov pre dieťa a plnoletú fyzickú osobu, u ktorých sa vykonávajú opatrenia v centre.

Pri nedodržaní pravidiel stanovených vnútorným poriadkom centra, predpisom, resp. pravidlom fungovania skupiny, nasleduje výchovný prostriedok.

Výchovné prostriedky musia byť v súlade s vekom dieťaťa, rozumovou vyspelosťou, zohľadňujú závažnosť neželaného správania, ktoré sú porušením vnútorných pravidiel a predpisov v skupine.

Výchovné opatrenia sú zaznamenaná v individuálnom výchovnom pláne.

Výchovné prostriedky sú smerované k predchádzaniu opakovaného porušenia vnútorného poriadku, predpisu, resp. pravidiel v skupine. Voľba výchovných prostriedkov musí byť v súlade s právami dieťaťa. Výchovné prostriedky nesmú zasahovať do jeho ľudskej dôstojnosti. Musia mať výchovný charakter, nesmú ohroziť zdravie dieťaťa, nesmú mať dlhodobý charakter – najviac 2 týždne. Výchovný prostriedok nesmie negatívne ovplyvniť ďalšie správanie a prejavy dieťaťa, má výchovný charakter.

- Výchovné prostriedky v samostatne usporiadanej skupine s opatrovateľskou a ošetrovateľskou starostlivosťou nie sú zadefinované, vzhľadom k tomu, že sa jedná o deti s ťažkým zdravotným postihnutím a ich mentálna úroveň nie je kapacitne uspôsobená na uvedomovanie si základných pravidiel prejavov a správania.

Výchovné prostriedky :

dohováranie, vysvetľovanie, napomínanie, neustále opakovanie.

- Výchovné prostriedky v profesionálnych náhradných rodinách § 7, ods. 3, Zákona č. 305/2005, Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinnosti podľa písmena v), v profesionálnych náhradných rodinách, profesionálny náhradný rodič priebežne konzultuje s psychologičkou centra.

S prihliadnutím na vek dieťaťa:

V profesionálnych náhradných rodinách nie sú zadefinované presné vymedzenia, ak dieťa nedodržá pravidlá dané profesionálnym náhradným rodičom.

Usmerňovanie profesionálnych náhradných rodičov vo výchove detí toho-ktorého veku, je v kompetencii psychologičky centra. Pri pravidelných návštevách sa profesionálny náhradný rodič snaží čo najobjektívnejšie poskytnúť obraz správania, prejavov, príp. negatív v správaní dieťaťa.

Každé dieťa je individuálne a psychológ centra sa snaží doporučiť čo najúčinnější výchovný prostriedok, za nedodržanie pravidiel. Profesionálny náhradný rodič má však aj vlastnú kompetenciu pri určení výchovného prostriedku, v zmysle § 7 ods. 3, Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Výchovné prostriedky a sankcie za nedodržanie nie je možné jednoznačne vyšpecifikovať, dôležité však je, aby zo škály výchovných prostriedkov, ktoré je možné vo vzťahu k dieťaťu použiť, boli využívané efektívne, dostupné, neponižujúce, primerané veku a rozumovej úrovni dieťaťa.

Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona:

➤ Samostatne usporiadaná skupina :

Dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do centra, sa poskytuje vreckové a vecné dary podľa § 66 zákona.

Vreckové sa poskytuje deťom v samostatne usporiadanej skupine mesačne. Za vreckové je zodpovedný koordinátor samostatne usporiadanej skupiny. Dieťa preberá vreckové od koordinátora vždy s protipodpisom v internom doklade o vyplatení vreckového. Výnimku tvoria deti, ktoré z objektívnych príčin nie sú schopné podpisovania – za tieto deti podpisuje prevzatie vreckového vychovávateľ / pomocný vychovávateľ, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.

O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Je mu poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť. Vreckové je možné poskytnúť dieťaťu aj vo viacerých čiastkach, tiež je možné jeho časť uschovať alebo so súhlasom dieťaťa tvoriť úspory. Z výnimočných dôvodov je možné dieťaťu vreckové znížiť, no v nasledujúcom období musí byť rozdiel doplatený.

➤ Špecializovaná samostatne usporiadaná skupina s opatrovateľskou / ošetrovateľskou starostlivosťou

Vreckové sa poskytuje dieťaťu 1-krát mesačne. Koordinátorka úseku starostlivosti predloží najneskôr k 1.dňu v mesiaci do pokladne zoznam detí, ktorým treba vreckové vyplatiť. Z pokladne následne koordinátorka vreckové preberá od hospodárky a s proti podpisom ho odovzdá vychovávateľke, ktorá má dieťa v individuálnej starostlivosti. Súčasť tvorí interný doklad o prebratí vreckového, ktorý sa archivuje. Využitie vreckového sa dokladuje blokmi a zaznamenáva do IVP. Obdobne sa vreckové vypláca aj deťom zo samostatne usporiadanej skupiny s ošetrovateľskou starostlivosťou. Sestra preberá vreckové od koordinátorky, čo podloží svojim podpisom do interného dokladu.

➤ Profesionálna náhradná rodina

Vreckové pre dieťa umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine sa poskytuje v mesačných preddavkoch, spolu s príspevkom na dieťa umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine. Profesionálny náhradný rodič vedie doklad o prevzatí vreckového dieťaťom. Dieťa prevzatie vreckového potvrdí podpisom. O tom, či profesionálny náhradný rodič vyplatí dieťaťu výšku vreckového jednorazove, alebo postupne, rozhodne profesionálny náhradný rodič.

Účelnosť využitia vreckového pre dieťa v profesionálnej náhradnej rodine je v kompetencii profesionálneho náhradného rodiča, s prihliadnutím na vek a rozumové schopnosti dieťaťa.

Profesionálny náhradný rodič na požiadanie oboznámi členov odborného tímu s priebežným účelom použitia vreckového.

U detí starších vekových kategórií sa vreckové využíva aj ako forma spôsobu osvojovania si finančnej gramotnosti. Vreckové sa môže použiť aj ako motivačný činiteľ, kedy profesionálny náhradný rodič vo vzťahu k dieťaťu zapodmiene určité pravidlá a pri ich nedodržaní sa pomerná časť vreckového môže ponížiť. V nasledujúcom mesiaci, však ponížená časť vreckového je doplatená.

Dieťa sa môže rozhodnúť sporiť na konkrétnu vec, ktorú profesionálny náhradný rodič z príspevku nedokáže zakúpiť. V tomto prípade vedie evidenciu priebežne sporených finančných prostriedkov a na požiadanie členov odborného tímu evidenciu predloží. O zakúpení veci z vreckového dieťaťu predloží doklad.

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra:

Ku krízovým situáciám dochádza v prípade agresivity detí, úteku dieťaťa, nevrátenia sa z povoleného pobytu, vychádzky, záškoláctva, ohrozenia života detí, závažnom ochorení, infekčnom ochorení, sebapoškodzovaní, šikane, podozrení na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa, požiar, úniku plynu, úniku vody

Na zvládnutie rizikových situácií je vytvorený krízový plán, ktorý majú podrobne preštudovaný všetci zamestnanci a je im k dispozícii na dostupnom mieste.

Cieľom krízového plánu je stanoviť záväzný postup pre všetkých pracovníkov centra, v prípade ohrozenia života, zdravia detí a vychovávateľov, podozrenie na protiprávne konanie, pri sociálno-patologických javoch a pri ohrození majetku.

➤ *Pri agresívnom správaní*

Hlavným cieľom je zabezpečiť bezpečnosť dieťaťa, vlastnú bezpečnosť a zabezpečiť bezpečnosť detí, ktoré sú v blízkosti dieťaťa, ktoré sa prejavuje agresívne.

Dôležité je zachovať pokoj, ostatné deti presunúť do bezpečnej vzdialenosti od agresívneho dieťaťa, minimalizovať očný kontakt s agresorom, sledovať jeho verbálne a neverbálne prejavy, nenarušovať jeho osobný priestor, dovoliť mu vhodne uvoľniť napätie, pokúsiť sa identifikovať príčinu úzkosti, straty sebakontroly, podať adekvátnu liekovú terapiu, zvýšene sledovať agresívne dieťa, kým sa neupokojí, informovať koordinátora, v prípade zlyhania všetkých uvedených krokov, zavolať rýchlu zdravotnú pomoc, políciu. Na záver je potrebné spísať záznam o vzniknutej situácii a udalosť oznámiť vedeniu centra a odbornému tímu.

➤ *Pri úteku*

Cieľom je zabezpečiť bezpečný návrat dieťaťa.

Je potrebné mať pripravené informácie o dieťati – aktuálnu fotografiu, podrobný popis dieťaťa, charakteristické vlastnosti dieťaťa, informácie o kamarátoch, rodine, známych. Bezodkladne informovať koordinátora, ktorý následne informuje vedenie centra, v prípade potreby políciu. Spíše sa záznam o vzniknutej situácii.

➤ *Záškoláctvo*

Cieľom je pokúsiť sa identifikovať dôvody záškoláctva, zabezpečiť odstránenie tohto sociálno-patologického javu s pomocou psychológa a odborného tímu.

Možným riešením je pokúsiť sa rozhovorom s dieťaťom zistiť príčinu, byť voči dieťaťu tolerantný, empatický, získané informácie podať koordinátorovi, intenzívne spolupracovať so školou, odborným tímom, v prípade potreby s pedopsychiatrom.

➤ *Pri ohrození života, závažnom zranení a infekčnom ochorení*

Cieľom je eliminovať následky zranenia poskytnutím prvej pomoci zranenému so príchodu rýchlej zdravotnej pomoci.

Riešením je poskytnutie zranenému prvú pomoc, zabezpečiť odborné zdravotné ošetrenie zavolaním na linku 112 alebo 155. Bezodkladne informovať koordinátora a následne vedenie centra. Zaznamenať situáciu do denného záznamu a knihy evidencie úrazov, spísať záznam o vzniknutej situácii, ktoré bude zaslaný odbornému tímu.

Pri infekčnom ochorení je nutné dieťa izolovať od ostatných detí, eliminovať riziko šírenia infekcie na najnižšiu možnú mieru. Nakazenému dieťaťu zabezpečiť čo najskôr lekárske ošetrovanie. Potrebné je dbať o zvýšenú hygienu a zabezpečiť zvýšenú dezinfekčnosť.

➤ *Sebapoškodzovanie dieťaťa*

Hlavným cieľom je eliminovať riziko ublíženia si na zdraví u sebapoškodzujúceho dieťaťa na najnižšiu možnú mieru a zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc.

Potrebné je upokojiť dieťa, rozptýliť jeho pozornosť, odobrať mu nebezpečný predmet, poskytnúť prvú pomoc alebo ošetrovanie, v závislosti od situácie privolať rýchlú zdravotnú pomoc, bezodkladne informovať koordinátora, zaznamenať situáciu do denného záznamu a spísať záznam o vzniknutej situácii pre odborný tím.

➤ *Šikanovanie*

Cieľom je odhaliť agresora a zabrániť mu v ďalšom šikanovaní dieťaťa, zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc.

Situáciu riešime informovaním koordinátora a ostatných vychovávateľov, chrániť zdroj informácií, s informáciami pracovať rozvážne, čo najmenej prezradiť o veciach, ktoré sa nedajú dokázať, celý prípad riešiť rozvážne, pokojne s dostatkom času. Vypočuť svedkov, obeť a obvineného zvlášť. Spísať záznam o vzniknutej situácii, spolupracovať s odborným tímom.

➤ *Pri požari, úniku plynu, úniku vody*

Cieľom je vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu osôb. Bezodkladne hlásiť vzniknutú situáciu na tiesňovú linku. Bezodkladne informovať koordinátora a vedenie centra. Hneď ako je to možné, spísať záznam o vzniknutej situácii.

➤ *Podozrenie na násilie a sexuálne zneužívanie*

Prvoradým cieľom je eliminovať následky sexuálneho násillia a zneužívania poskytnutím adekvátnej odbornej pomoci zneužívanému dieťaťu a vhodnou prevenciou zabrániť ďalšiemu násilliu a zneužívaniu dieťaťa.

Dôležité je zachovať pokoj, nepôsobiť šokovane, zabezpečiť izolovanie agresora od obeť, v prípade potreby poskytnúť dieťaťu prvú pomoc. Dať dieťaťu najavo, že mu veríme, nenútime ho hovoriť, ale povzbudzujeme ho k odvahe prehovoriť. Získané informácie nikdy nebagatelizovať, bezodkladne informovať koordinátora. Ak je dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu sexuálneho násillia a zneužitia dieťaťa, kontaktovať políciu. Hneď ako je to možné, spísať záznam o vzniknutej situácii a zaslať ho odbornému tímu.

Schválil:

Mgr. Ivan Tököly, MSc.

Riaditeľ CDR Mlynky – Biele Vody

